

חגיגה בשולחן שבת

מס' 82

פרשת אמור

צבר הסוכך

שלוש כב

פרשת השבוע אמור ממשיכה את "תורת הקדושה" שבספר ויקרא. בעוד שהפרשות הקודמות עסקו בקדושת כלל ישראל, פרשתנו מתמקדת בשלושה מעגלי קדושה נוספים: א. **קדושת המשרתים**: הלכות הכהנים המשרתים בקודש. ב. **קדושת המקום**: המקדש, הקורבנות והמומים הפוסלים בהם. ג. **קדושת הזמן**: חגי ישראל ומועדיו. בפרשה זו מוצבים גבולות ברורים לכוהנים ולכוהן הגדול בענייני טומאה, אבלות ונישואין, תוך דרישה לשלמות גופנית בעת עבודת המקדש. במקביל, היא מפרטת את איכות הקורבנות הראויים להקרבה. פרק מרכזי בפרשה מוקדש ל"מועדי ה'", המקדשים את מחזור השנה העברי דרך השבת וחגי ישראל, מחג הפסח ועד שמיני עצרת. סיום הפרשה עוסק במצוות המנורה ולחם הפנים, ובאירוע "המקלל" המדגיש את יראת השמיים הנדרשת.

כך, יוצרת הפרשה מארג שלם, המקדש את האדם, המרחב והזמן בחיים היהודיים. הפרשה מחברת בין הקדושה הטקסית הגבוהה ביותר (כהן גדול בבית המקדש) לבין הקדושה בחיים היומיומיים (שביתה ממלאכה בשבת וחג, ועד הנתינה לעני).

בהרכת שבת שלום ואהובך
הרב חגי ולנסקי

אלה הם מועדי: ששת ימים תעשה מלאכה...

מצוה נכתבה בראש ששת החגים?

רקע קצר

בפרשתנו מתארת התורה רשימה ארוכה ומסודרת של כל המועדים של עם ישראל. בכל מועד את התאריך שחל, כולל מאפיינים ייחודיים ומרכזיים. הכותרת היא: "מועדי ה' אשר תקראו אתם מקראי קדש אלה הם מועדי".

השאלה המרכזית

דמיינו שהייתם מקבלים רשימה של אירועים מיוחדים שמתקיימים פעם בשנה, כדוגמת: 1. יום ההולדת שלי, 2. ליל הסדר (פסח), 3. מסיבת חנוכה, 4. ארוחת ערב עם אמא ואבא. רגע... משהו פה מוזר, נכון? ארוחת ערב עם אמא ואבא זה דבר שקורה כל יום (או לפחות כל שבוע), זה לא "אירוע מיוחד שקורה פעם בשנה", כמו יום הולדת. וזו בדיוק השאלה שנעסוק בגליון זה: התורה כותבת רשימה של מועדים. חגים שמגיעים בזמן מיוחד בשנה (כמו ראש השנה, סוכות ופסח). אבל בראש הרשימה, עוד לפני כולם, התורה מציבה את השבת, שהיא אירוע שמתקיים בכל שבוע.

מדוע נכתבה השבת בראש רשימת החגים, על אף שהיא חלה בכל שבוע?

מעוניינים ברעיונות נפלאים לפרשת אמור,
שיעשירו את שולחן השבת? לחצו כאן

- **רש"י** שואל שאלה זו, ומשיב: "ללמדך שכל המחלל את המועדות, מעלין עליו כאילו חילל את השבתות. וכל המקיים את המועדות, מעלין עליו כאילו קיים את השבתות". **הסמיכות מלמדת שמעמד המועדים כמעמד השבת.**
- **ה'תולדות יצחק'** (רבי יצחק קארו, שנפטר בשנת רצ"ה, 1535) מסביר שסמיכות השבת למועדים מדגישה את **מקור הקדושה השונה של כל אחד מהם**. עפ"י התורה קביעת ראש החודש (וממילא קביעת התאריכים של החגים, כמו פסח או סוכות) אינה נעשית לפי חישוב רגיל, אלא דורשת הכרזה של בית הדין הגדול ("קידוש החודש"). בתקופת המשנה והתלמוד נעשה עפ"י עדים שראו את המולד. חז"ל דורשים על הפסוק "מוֹעֲדֵי ה' אֶשְׂרָה תִּקְרְאוּ אֹתָם": אל תקרי 'אוֹתָם' אלא 'אֶתָם'. כלומר, **אתם (בני האדם) קובעים מתי יחול המועד**. זה רעיון עמוק שבו הקב"ה נתן לבני האדם כוח להשפיע על המציאות הרוחנית. אם בי"ד קבע שיום מסוים ר"ח, הרי שכך יהיה, ובהתאם לו נקבעים כל המועדים.
- **ה'תולדות יצחק'** מדגיש שכאן טמון ההבדל, **השבת קבועה ועומדת מאז בריאת העולם** ("מקדש השבת"), **בעוד המועדים מתקדשים ע"י עם ישראל** ('מקדש ישראל והזמנים'). השבת היא "מתנה" מלמעלה, והמועדים הם יצירה, שבה שותף האדם. **התורה הזכירה את השבת בתוך פרשת המועדים כדי ליצור ניגוד והבחנה.**
- **ה'כתב והקבלה'** אינו מסתפק בהגדרה המקובלת של השבת כ"מנוחה פיזית", אלא מחפש את שורשה הרוחני. לשביתה בשבת מובן בשני רבדים: ברובד הטכני, המובן הפשוט הוא **הפסקה וביטול מלאכה**. האדם מפסיק את פעולתו החומרית. המובן המעמיק הוא 'עיון וחקירה'. לדעתו, המילה 'שבת' טומנת בחובה דרישה לפעולה אקטיבית של המחשבה, בשונה ממועדים. החידוש המרכזי של ה'כתב והקבלה' הוא **ברובד הרוחני, בהקשר הלשוני**. הוא טוען שהשורש ש.ב.ת קשור כאן הוא במשמעות **התבוננות**, כפי שאומר קהלת: "**שְׁבִיטִי וְרָאֵה תַּחַת הַשָּׁמַיִם**" (קהלת ט, יא), או במובן של יישוב הדעת, מצב שבו המחשבה "מתיישבת" ואינה מפוזרת. מכאן מסיק שהשבת היא מצב שבו **הדעת "שבה" אל המרכז הרוחני** שלה. לשיטתו, השבת היא **יום המוקדש לחקירה ודרישה בנושאים רוחניים ובמושגי האמונה**, כפי שאמרו חז"ל: "לא נתנו שבתות לישראל אלא לעסוק בהן בתורה".

נְקֻדָּה לְמַחְשָׁבָה לְשִׁלְחַן הַשֶּׁבֶת - האדם כשותף למעשה בראשית

מושג "קידוש החודש" מלמד אותנו שהקב"ה, בורא העולם, כביכול "ממתין" להכרעת בית דין אנושי כדי לקבוע את המועדים. מכאן עולה נושא מרתק לדיון:

יצירת קדושה בבית: הקב"ה נתן לנו את ה'מפתחות' להשפיע על קביעת החגים. מה זה מלמד אותנו על אחריותנו, בהיבט הרוחני, בשאר תחומי החיים? האם [ועד כמה] אנו מבינים, שיש לנו כוח לשנות את המציאות הרוחנית סביבנו? (בבית הספר, עם חברים או במשפחה)

ההבדל בין "צופה" ל"יוצר": יש הבדל בין מי שנכנס לשבת כ"אורח" לבין מי שמרגיש שהוא "מארח" את השבת. מה גורם לכם להרגיש שאתם לא רק נמצאים בתוך יום קדוש, אלא **שאתם אלו שיוצרים את הקדושה הזו במו ידיכם?** במה בא לידי ביטוי?

לקבלת רעיון יומי לפרשת השבוע שלחו את המילה
'רעיון' למייל Office@shaalti.co.il

או לחצו כאן

לקבלת העלון 'חוויה בשולחן שבת' שלחו את המילה 'חוויה'

למייל Office@shaalti.co.il